

บทที่ 2

วรรณคดีเกี่ยวกับของ

ก. ทฤษฎีและเอกสาร

ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึงวรรณกรรมรอยแก้วที่แสดงความคิดริเริ่มหรือบท
รอยกรองที่เคັกหรือเขาวงกตสร้างสรรค์ขึ้น¹

Hook² กล่าวถึงความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่ามีผู้ให้ความเห็น
ต่าง ๆ กันอยู่³ ที่ชนะ พอสรุปได้ดังนี้

1. งานเขียนทุกชิ้นเป็นงานสร้างสรรค์ เพราะเมื่อบุคคลใดก็ตามเขียนสิ่งใดก็ได้
ถือว่าเป็นผู้สร้างสรรค์งานไม่ว่าจะเป็นงานประเภทใดก็ตาม

2. ไม่มีงานเขียนใดเป็นงานสร้างสรรค์ เพราะทุกสิ่งมีอยู่ในโลกพร้อมแล้ว ดัง
ภาษิตว่า "ไม่มีอะไรใหม่ภายใต้ดวงอาทิตย์นี้" ดังนั้นงานเขียนทุกชิ้นที่สร้างขึ้นเป็นแค่รวบรวม
ความคิดอารมณ์และจินตนาการเก่า ๆ มากล่าวใหม่ควยถอยคำและระบบไวยากรณ์เก่า ๆ

3. งานเขียนบางอย่างเป็นงานเขียนสร้างสรรค์ แม้งานทุกชิ้นจะเป็นงานสร้าง-
สรรค์แตงานเขียนชิ้นหนึ่งมีคุณค่าเป็นงานเขียนเชิงสร้างสรรค์มากกว่าอีกชิ้นหนึ่ง

Hook โคลสรุปว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ

1. ความคิดริเริ่มที่ไคมาจากการมองสิ่งที่คุณเคยในแนวใหม่หรือการจัดสิ่งที่คุณรู้แล้วใหม่

¹ Charter v. Good (ed.), Dictionary of Education,
(New York : Mc.Graw-Hill Book Company, 1945), p. 653.

² J.N. Hook, Writing Creatively, (Boston : D.C. Health
and Company, 1963), pp. 1-3.

2. ไม่วางแผนเขียนใดก็ตามที่แสดงความคิดริเริ่มจะถือว่าเป็นงานเชิงสร้างสรรค์ งานเขียนชิ้นหนึ่งอาจจะมีคุณค่าเชิงสร้างสรรค์มากกว่างานเขียนอีกชิ้นหนึ่งได้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความหมายตรงกันข้ามกับการเขียนที่มุ่งประโยชน์ทางธุรกิจ หรือวิชาการต่าง ๆ ในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนจะต้องสามารถใช้จินตนาการหรือความคำนึงของตน เขียนสารออกมาควยดอยคำที่สละสลวย ประทับใจผู้อ่านผู้ฟัง และให้ความรู้สึกในทางเฟลิดเฟลินเจริญใจ³

การประพันธ์เชิงสร้างสรรค์จะเท่ากับผลของความคิดรวมกับความสามารถเชิงภาษาลักษณะของการประพันธ์เชิงสร้างสรรค์จะต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. มีคุณภาพ
2. มีหลักเกณฑ์พอจะยึดถือได้
3. ให้ความคิดแก่คนอ่าน อย่างน้อยก็เป็นความคิดในทัศนะของผู้เขียน
4. จะต้องให้สิ่งใหม่แก่ผู้อ่าน เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านติดตาม⁴

จากความหมายของครูทั้งไทยและต่างประเทศ อาจกล่าวสรุปได้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องประกอบด้วย

1. ความคิดสร้างสรรค์
2. ความคิดนั้นอาจใหม่ไม่มีผู้ใดเสนอมาก่อน หรือเสนอความคิดเก่าในแนวใหม่ เช่น เรื่อง "สังข์ทองตอนตีกลี" ของคีพร้อม ไชยวงศ์เกียรติ ใค้นำเรื่องสังข์ทองมาแต่งใหม่ให้เป็นเรื่องเสียดสีสังคมสมัยผู้เขียนแ่งชั้น ๆ โดยขึ้นต้นเรื่องชวนให้ติดตามว่า

³ ศาสตราจารย์รุระปะนิย นาคกรทรรพ, การประพันธ์, (กรุงเทพฯ : อักษร - เจริญทัศน์, 2518), หน้า 2.

⁴ สมน อมรวิวัฒน์, คำบรรยายวิชาทักษะการเขียนชั้นสูง, 2516.

"เราจะกล่าวบทโกหก
สมบัติทุกส่วนล้วนจำนอง

ถึงสิ่งของมาจากคดโกง
ของชุกตองตามกายออกขายกิน" 5

3. ถ้ายทอดความคิดแก่ผู้อาอย่างมีกิลปะควยภาษาที่ไ้ความเพลิดเพลินประทับใจ
ผู้อาน

ประเภทของงานเขียน

งานเขียนทุกอย่างอาจจะจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท

- 1. Creative or Personal Writing งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ หรือ งานเขียนส่วนบุคคล
- 2. Practical or Functional Writing งานเขียนเชิงปฏิบัติ หรือ งานเขียนเชิงธุรกิจ

งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ หรือ งานเขียนส่วนบุคคลมีลักษณะแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล ตามเนื้อเรื่อง จินตนาการและสิ่งเร้าที่มีในตัวผู้เขียน ส่วนงานเขียนประเภทหลังเป็นงานเขียนซึ่งมีคุณลักษณะที่ถือเอาประโยชน์ มุ่งให้ความรู้ตามสภาพความเป็นจริงและขึ้นอยู่กับอิทธิพลภายนอกตัวผู้เขียนด้วย

✓คุณค่าของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 6

การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคุณค่าต่อครูและนักเรียนมาก ประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีต่อนักเรียน ดังนี้

- 1. ทำให้จิตใจกล้าแข็ง คิดอย่างรวดเร็ว
- 2. ให้เด็กได้แสดงความรู้สึกสะท้อนอารมณ์และมีสุนทรียภาพ

002078

5 คือพร้อม ไชยวงศ์เกียรติ, "สังข์ทองก่อนตีกลี" จันทร์ถึงควง (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสยาม, 2515)

6 Paul C. Burn, Betty L. Broman and Alberta L. Low Wantling, The Language Arts in Childhood Education, (Chicago: Rand Mc.Nally Company), pp. 189-192.

3. เปิดโอกาสให้เด็กทดลองความสามารถในการเขียน

4. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิด ความเข้าใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่ได้

พบเห็น

สำหรับครู การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์อยู่หลายประการ

1. เป็นวิธีการที่จะช่วยให้เข้าใจความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
2. เป็นวิธีการที่จะช่วยให้เกิดความคุ้นเคยและเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล
3. ระบุให้เห็นจริงถึงความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของเด็ก

การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประโยชน์ต่อครูและนักเรียนหลายประการดังกล่าวแล้ว Applegate⁷ จึงให้เหตุผลไว้ 5 ประการว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรจะต้องจัดให้มีอยู่ในโปรแกรมการเรียน

1. เป็นเครื่องมือทางสังคมที่จำเป็น
2. เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูเข้าใจเด็ก
3. เป็นโอกาสที่จะให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระ
4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะเป็นงานที่ทำให้เด็กซื่อสัตย์ได้หากผู้มีใจที่ตนสามารถ

สร้างงานเขียนได้

5. เป็นหนทางที่จะช่วยให้ครูได้ค้นพบความสามารถและกระตุ้นพรสวรรค์ที่มีอยู่ในตัวเด็ก ✓

การเขียนเป็นทักษะในชั้นแสดงออก Torrance⁸ บอกหลัก 5 ประการ เพื่อให้รางวัลที่ชักก่อให้เกิดการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์

⁷ Mauree Applegate, Helping Children Write, (Scranton, Penn International Textbook Company, 1949), pp. 3-6.

⁸ E. Paul Torrance, Rewarding Creative Behavior, (Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1965), p. 353.

1. ยอมรับฟังคำถามแปลก ๆ
2. ยอมรับจินตนาการและความคิดริเริ่ม
3. แสดงให้นักเรียนรูว่าความคิดเขามีคุณค่า
4. ให้ออกาสเด็กได้ทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อฝึกหัดมากกว่าเพื่อวัดผล
5. ประเมินผลโดยการชี้แจงสาเหตุและผลที่ถกกันขึ้น เช่น แทนที่จะบอกว่าสิ่งนี้ดี สิ่งนี้ไม่ดี ควรเป็น ฉันชอบสิ่งนี้เพราะอะไร

จุดมุ่งหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

Paul Mckee⁹ กล่าวถึงจุดมุ่งหมายพื้นฐานของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ไว้ว่า

1. การเขียนเชิงสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่โคพบเห็น
2. การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถทางวรรณคดีให้ชื่นชมการเรียนการสอน
3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์เราให้สนใจและซาบซึ้งวรรณคดีที่ดี
4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์จัดเป็นวิธีที่พัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กได้ดีกว่าวิธีธรรมดา

สิ่งที่จะริเริ่มให้เกิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1. อ่านบทกวีกรองและบทกวีแก้วที่ดี ๆ ทุกวัน
2. ฟังเรื่องแปลก ๆ ที่เด็กเล่า
3. นำปัญหามาให้เด็กขงจัก แล้วให้เด็กเล่าเรื่องทั้งคงามและให้บันทึกไว้
4. ให้อ่านเพย์บันทึกเสียงบ่อย ๆ
5. ใช้อัตนียบภาพต่าง ๆ เป็นสิ่งเร้าให้เด็กบรรยาย

⁹ Paul Mckee, "Creative Writing", An Instructional Job in Written Composition, (New York : Houghton, Mckee Language Service Bulletin, 1955)

6. เปิดเพลงให้เด็กฟังเบา ๆ ขณะทำงาน

7. จัดวิชาการ เขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เด็กได้นำงานเขียนมาเสนอร่วมกัน

เด็กจะเขียนหรือพูดได้ก็ต่อเมื่อมีความคิดที่จะเขียน ความคิดที่จะส่งเสริมอย่างหนึ่งก็คือความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งเป็นความคิดที่มีอยู่ในตัวเด็กทุกคน เพื่อการส่งเสริมอย่างถูกต้องวิธีครูควรเข้าใจความหมายของความคิดริเริ่มและธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์

James A. Smith ¹⁰ ได้ให้ความหมายว่า

"Creativity is defined in this series as the ability to tap past experiences and come up with something new. This product need not necessarily be new to the world, but new to the individual"

ผู้เขียนคนนี้ได้เห็นความเห็นว่า ความคิดที่เด็กแสดงออกมาแล้วจะถือว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์นั้นไม่จำเป็นต้องใหม่ต่อโลกแต่ใหม่สำหรับแต่ละบุคคล

ธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์

1. ความจริงพื้นฐานข้อแรกก็คือ ทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์โดยกำเนิด แต่มากน้อยต่างกันแล้วแต่บุคคลและสิ่งแวดล้อม

2. ความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญา จากการศึกษาของ Getzel และ Jackson พบว่าบุคคลที่มีเชาวน์ปัญญาระดับสูงแสดงพฤติกรรมสร้างสรรค์สูง เชาวน์ปัญญาเพียงอย่างเดียวไม่ใช่เป็นสิ่งที่จะประกันว่ามีความคิดสร้างสรรค์สูง ทุกคนมีความสามารถทางศิลปะเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาของ Torrance พบว่า I.Q. Tests ไม่สามารถจำแนกบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ได้ ถ้าใช้ I.Q. Tests เป็นเกณฑ์ สำหรับเลือกเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์

¹⁰ James A. Smith, Creative Teaching of the Language Arts in the Elementary School, (Boston : Allyn and Bacon, 1972), pp. 23-27.

สรรค์ จะเสียเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ไปประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เพราะไม่สามารถวัดคุณลักษณะของนักสร้างสรรค์ได้

ดังนั้นในการนำหลักพื้นฐานนี้มาใช้สอนภาษา ก็ต้องรูวาทภาษาที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กับระดับเชาวน์ปัญญา

3. ความคิดสร้างสรรค์เป็นทั้งขบวนการและผลผลิต
4. ความคิดสร้างสรรค์หมายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. ความคิดสร้างสรรค์เป็นชุดของคุณลักษณะ ลักษณะนิสัย และค่านิยม
6. ความคิดสร้างสรรค์เป็นวิธีการของการเรียนรู้ที่แตกต่างจากวิธีธรรมดาที่สอน

กันอยู่ในโรงเรียน

การสอนเชิงสร้างสรรค์มีความหมายอย่างไรสำหรับครูที่มีความหมายอย่างนั้นสำหรับเด็ก ก็เป็นโอกาสที่ครูจะได้ใช้ความคิดของตนเองจัดการเรียนการสอนไม่ซ้ำซากในห้องเรียน ครูที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นคนที่เป็นตัวของตัวเองและเชื่อมั่นในความสามารถของตน

หลักเกณฑ์ของการสอนเชิงสร้างสรรค์ ¹¹

1. การสอนเชิงสร้างสรรค์ต้องมีผลใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากที่มีอยู่แล้ว
2. ในการสอนเชิงสร้างสรรค์ กระบวนการความคิดแบบขดงอหนึ่ง (Divergent Thinking) เป็นสิ่งที่ต้องเน้น
3. ในการสอนเชิงสร้างสรรค์ ผู้สอนจะสร้างสถานการณ์ท้าทายให้เด็กคิดอย่างต่อเนื่องกัน
4. ในการสอนเชิงสร้างสรรค์ ครูเป็นผู้เราให้เด็กได้ใช้ความคิดต่อสิ่งเราอย่างเดี๋ยวลหลาย ๆ ประเด็น เช่น ให้เด็กบรรยายผลไมควยถอยคำที่ไม่ซ้ำแบบใคร ครูใช้คำถามช่วยเราให้เด็กแสดงความคิด
5. การสอนเชิงสร้างสรรค์เป็นเวลาที่เราให้เด็กแต่ละคนได้คิดและได้ถ่ายทอดความคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ เป็นภาษาเฉพาะตัวอย่างชัดเจน
6. การสอนเชิงสร้างสรรค์ผลลัพธ์ทำนายไม่ได้

๗. การสอนเชิงสร้างสรรค์จะยอมรับความคิดทุกประเภท สถานการณ์ทุกสถานการณ์ จัดขึ้นเพื่อให้เด็กถ่ายทอดสิ่งที่เด็กได้เห็น ได้ฟัง และรู้สึก

8. การสอนเชิงสร้างสรรค์กระตุ้นให้เด็กรวบรวมความคิดและพัฒนาความคิดของตนเอง

9. การสอนเชิงสร้างสรรค์จะเน้นความแตกต่าง เอกลักษณ์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และความคิดริเริ่ม

10. การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ขบวนการสำคัญพอ ๆ กับผล

11. ในการสอนเชิงสร้างสรรค์จะต้องจัดสถานการณ์ที่แน่นอนขึ้นเพื่อให้เด็กได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ ลำพังความคิดสร้างสรรค์เองนั้นสอนกันไม่ได้ แต่จัดสถานการณ์เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้

12. ควรให้เด็กประสบความสำเร็จมากกว่าประสบความสำเร็จล้มเหลว เพื่อเป็นกำลังใจสร้างงานใหม่ต่อไป

13. การสอนเชิงสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เรียนรู้ความรู้และทักษะต่าง ๆ มากมาย การส่งเสริมให้ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะนั้นในสถานการณ์ใหม่ ๆ

14. การสอนเชิงสร้างสรรค์กระตุ้นให้เด็กใคร่รู้วิธีเรียนรู้ด้วยตัวเอง

15. ในการสอนเชิงสร้างสรรค์ ความคิดและวัตถุต่าง ๆ จะถูกนำมาช่วยให้เด็กคิดและแสดงออก

16. ในการสอนเชิงสร้างสรรค์จะพัฒนาทักษะในการประเมินและทักษะในการวิจารณ์

17. การสอนเชิงสร้างสรรค์นิยมขบวนการประชาธิปไตย

18. การสอนเชิงสร้างสรรค์ ใช้วิธีการกันเป็นเอกที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

ในการสอนเชิงสร้างสรรค์งานของครูที่สำคัญมีอยู่ 3 ประการ

1. ครูต้องแน่ใจว่าจะสอนความรู้และทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหา

2. ครูต้องแน่ใจว่าจะช่วยเด็กพัฒนาทัศนคติที่จำเป็นสำหรับความคิดริเริ่ม

3. ครูต้องจัดสถานการณ์ที่จะทำให้เด็กได้ใช้ทักษะสัมพันธ์กับประสบการณ์ของเด็กใน

รูปแบบใหม่

ธรรมชาติของเด็ก มีความคิดต่าง ๆ ที่เด็กต้องการจะแสดงออกด้วยการพูดและการเขียน หน้าที่สำคัญของครูควรช่วยให้เด็กได้แสดงออกเมื่อเด็กต้องการ เพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตัวเด็กไม่ให้ถูกทำลายไป ในต่างประเทศ การสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงจัดเป็นโปรแกรมการสอนภาษาที่สำคัญตั้งแต่เด็กอยู่ในระดับประถมศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ¹²

James A. Smith ได้กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์แก่เด็กระดับประถมศึกษาที่อาจจะนำมาประยุกต์ใช้กับการสอนเด็กไทยที่เรียนรู้คำมากพอควรแล้ว หรือเด็กในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดี แนวคิดเหล่านั้นมีดังนี้

1. วิธีการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

มีสถานการณ์และประสบการณ์หลายอย่างที่จะจัดเป็นสิ่งเร้าให้เด็กเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

คือ

1. การเขียนตัวประวัติ
2. การบันทึกอนุทิน
3. การแต่งบทกวีนิพนธ์
4. เขียนบทข่าวสั้น
5. เขียนนิทาน
6. เขียนนิทานยาว ๆ
7. เขียนจดหมายมิตรสัมพันธ์
8. เขียนบทกลอนขอพรในวันเกิด วันปีใหม่ หรืออื่น ๆ
9. เขียนประกาศ ชาว เพื่ออ่านกระจายเสียง

¹² James A. Smith, Creative Teaching of the Language Arts in the Elementary School pp. 162-197

2. วิธีการบางอย่างที่จะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

1. ให้บรรยายรูปภาพ หรือเขียนพรรณนาภาพ
2. ให้เด็กเล่าเรื่อง
3. สร้างแผนภูมิคำศัพท์
4. จัดวัสดุประเภทต่าง ๆ ทั้งนุ่ม หยวน หรือหนา ไว้ในถุง แล้วเราให้เด็กจับต้องเพื่อพรรณนาความรู้สึกจากการสัมผัส
5. ให้เด็กทำงานถือปะชุน การวาดภาพจากเชือก แล้วให้เด็กบรรยายหรือพรรณนาให้เห็นอะไรจากภาพศิลปะนั้น
6. ทำกล่องกระดาษคล้ายตู้ไปรษณีย์ให้เป็นที่เก็บงานเขียนของเด็กที่จะเขียนโน้ตถึงกันและกัน
7. ให้เด็กพรรณาถึงเพื่อนคนอื่น ๆ การพรรณาควรมีเงื่อนไขให้ทำประมาณ 5 ข้อ แล้วให้เด็กเขียนข้อความที่ตนเขียนให้เพื่อนที่เหลือน้อยที่สุด แล้วทายว่าเขาพรรณาถึงบุคคลใด
8. ให้เด็กเขียนพรรณาตนเอง เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะภายนอก ความชอบความไม่ชอบงานอดิเรกและอื่น ๆ เพื่อให้คนอื่นที่อ่านทายว่าเป็นเรื่องของใคร

3. ความคิดน่าน่าประการสำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1. เราให้เด็กเล่านิทาน
2. เด็กเขียนเกี่ยวกับเรื่องความฝัน
3. จัดปรับปรุงเปลี่ยนแปลงป้ายนิเทศติดผลงานของกวี นักประพันธ์ หรือเด็ก ๆ ในชั้นอยู่เสมอ
4. ให้เด็กเขียนโคลง กลอน หรือแต่งเรื่องด้วยตัวเอง จนเพื่อนร่วมชั้นเห็นว่าเด็กคนนั้น ๆ เป็นผู้ผลิตผลิตในการสร้างสรรค์งาน
5. สร้างแผนภูมิความคิดติดไว้ในห้องในที่ที่ทุกคนจะเสนอความคิดในการสร้างเรื่องของตนไว้ให้ได้ หรือให้เด็กบางคนได้นำความคิดนั้นมาสร้างเรื่องของตนได้
6. จัดชุมนุมเล่าเรื่องอาทิตย์ละครั้ง
7. วางโครงการทำหนังสือรายปี
8. ให้เด็กแต่งโคลง กลอน แต่งเรื่องตามต้องการ อาจจะเป็นบทกลอนเกี่ยวกับวันหยุดและวันหยุดพิเศษต่าง ๆ หรือบทกลอนเกี่ยวกับความรู้สึก เช่นความประหลาดใจและความกลัว

4. การจัดสถานการณ์สำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ครูต้องเตรียมโครงการจัดวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำคำใหม่ให้เด็กได้รู้จัก และนำไปใช้
ในการเขียนอย่างมีชีวิตชีวา วิธีการต่าง ๆ นั้นได้แก่

1. ให้อ่านตามเราให้เด็กเขียน
2. สร้างบรรยากาศในการเขียน บรรยากาศเหล่านั้น ได้แก่

จัดเสียงแปลก ๆ

เล่นดนตรี

ให้อ่านคำประพันธ์และเรื่องต่าง ๆ

ให้วาดภาพ เขียนเรื่องจากภาพ

ใช้เสียงกึ่งคูตใจ

บรรยายฉาก

จัดฉายภาพยนตร์

3. ใช้ความคิดเชิงสมมุติ หรือ ความคิดที่ชวนให้สงสัยประหลาดใจ

เพื่อให้เด็กใช้จินตนาการสร้างเรื่องราวตลกร้าย เช่น สมมุติตนเองว่าเป็นไอศกรีม
หรือสมมุติตนเองว่าเป็นนก แล้วจะเป็นอย่างไร หรือความคิดชวนสงสัยประหลาดใจ เช่น ไป
ที่ประตูเพื่อกุสุมขี้และลูกสุนัขที่เกิดใหม่ แต่ใต้ของแม่สุนัขกลับกลายเป็นกระต่ายนอนอยู่ ดังนั้นเป็นต้น
ความคิดเช่นนี้จะช่วยให้เด็กใช้จินตนาการสร้างเรื่องตลกร้ายอย่างน่าสนใจ ช่วยให้ความนึกคิดกว้าง
ออกไป เพื่อได้สิ่งแปลกใหม่

5. ตัวอย่างงานเขียนของเด็ก ผลงานจากการใช้สถานการณ์ต่าง ๆ เรา

ผลของงานเขียนจากการใช้สถานการณ์ที่จัดขึ้นตามธรรมชาติ จากตัวอย่างของบทเรียน
ที่ James A. Smith รวบรวม มีผลงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของเด็กระดับประถมศึกษา
เขียนไว้อย่างน่าสนใจหลายชิ้น

Miss Raymond พาเด็กไปเดินเล่นในวันที่อากาศสดชื่น ทองฟ้าแจ่มใส วันหนึ่ง
Anne อายุ 10 ปี ก็เขียนบทประพันธ์ชิ้นหนึ่งขึ้นว่า

One day in the fall

I saw a tree very stately and tall

The colors in the forest were lovely and gay

I felt very happy as I went away.

จากการสร้างสถานการณ์โดยให้กลิ่นเป็นสิ่งเร้า ให้เด็กรวบรวมกลิ่นที่ตนเองชอบ
 ดัดก็เกรด 4 คนหนึ่ง ก็เขียนบทประพันธ์ไว้ดังนี้

SMELL WE LIKE

I like the smell of an open rose.

I like the smell of fresh washed clothes

I like the smell of apple pies

I like the smell of tintex dyes!

Tidyman, Smith และ Butterfield¹³ เสนอผลงานเขียนของเด็กจาก
 การมองใบเมเปิ้ลหล่นจากต้นไว้ดังนี้

I am a little leaf,

A red and yellow leaf.

High up in a tree

I held tightly

While the wind tugged at me.

¹³ Willard F. Tidyman, Charlene Weddle Smith and
 Maguerite Butterfield, Teaching the Language Arts, (3rd ed.
 New York : McGraw-Hill Book Company, 1969), p.224.

Then one windy day.
 I could hold no longer
 Gently I floated
 Down, down, down.
 The other leaves
 Made a place for me
 And we all went to sleep
 Until spring.

จากตัวอย่างข้อความจากจินตนาการของเด็กเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อครูจัดสถานการณ์ที่เหมาะสมเราให้เด็กเกิดความคิด เด็กจะสนุกกับการถ่ายทอดความคิด ความรู้และความสามารถที่มีอยู่ในตนเองออกมาเป็นภาษาเขียนได้อย่างน่าสนใจ ทั้งที่เด็กของเขาเป็นเด็กในระดับประถมศึกษา

วิธีการและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเปลี่ยนเร้าความคิดนั้นมีหลายวิธี บางวิธีการก็ง่ายน่าจะนำมาใช้กับเด็กไทยในระดับมัธยมที่เคยผ่านการเขียนเชิงปฏิบัติ (Practical Writing) แต่ยังมีไวยากรณ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Creative Writing) ในชั้นเรียนมาก่อนเลย น่าจะได้นำวิธีการบางอย่างมาประยุกต์ใช้กับนักศึกษาไทย การเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย

การสอนภาษาในระดับประถมของเรายังไม่แยกวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นวิชาหนึ่งให้เด็กศึกษาโดยเฉพาะ แต่มีจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาประการหนึ่งให้เด็กมีความคิดจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีผู้เสนองานเขียนที่แสดงความสามารถในการถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กระดับประถมไว้อย่าง ดังเช่น นิทานคำกลอนของนักเรียนระดับประถมปีที่ 5 ปีการศึกษา 2519 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากผลงานนี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่า "เด็กทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์" ได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าเด็กไทยเราก็มีความสามารถมิได้อดหายไปกว่าเด็กต่างประเทศเลย เมื่อพวกเขาได้รับการส่งเสริมให้แสดงความสามารถ

วิชาการเขียนสร้างสรรค์ของไทยเราจัดไว้ให้ยูเรียนได้เรียนในระดับอุดมศึกษาของสถาบันหลายสถาบัน ในวิทยาลัยครูเดิมเป็นวิชาที่จัดให้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ต่อมาเป็นวิชาที่จัดให้เรียนในระดับปริญญาตรี

ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง พุทธศักราช 2510 กำหนดวิชาภาษาไทย 424 ให้นักศึกษาที่เลือกเรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกเรียน วิชาภาษาไทย 424 มีชื่อในหลักสูตรว่า "การเขียน" ผู้เขียนหลักสูตรตั้งใจแปลมาจากคำ Creative Writing หลักสูตรเขียนไว้ตั้งแต่ครอบคลุมเนื้อหากว้างขวางมาก กล่าวคือ ให้เขียนข้อความใด ๆ ที่เกิดจากความคิดจินตนาการและการเขียนเพื่อแสดงว่าเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ แสดงความรู้ในคุณค่าแห่งชีวิตด้วยภาษาที่ถูกต้องและมีศิลปะ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแต่งตามท่วงทำนองที่แต่ละคนถนัด

แนะนำการสอนวิชานี้เป็นกลวิธีการเขียน กล่าวคือให้รู้จักประมวลข้อความไม่ให้สับสนยุ่งเหยิง ให้รู้จักแบ่งย่อหน้า รู้จักวิธีเปิดเรื่อง ปิดเรื่อง และเน้นท่วงทำนองการเขียนของแต่ละคน ครูไม่เข้าไปแก้ไขท่วงทำนองการเขียนของนักศึกษาราบเท่าที่ความที่เขาเขียนนั้นสื่อความหมายหรือเป็นที่เข้าใจได้ตรงกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ครูเพียงแต่แนะนำทางให้นักศึกษารู้จักเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับเรื่องที่เขาเขียนเท่านั้น ¹⁴

ต่อมาหลักสูตรการฝึกหัดครูเปลี่ยนแปลงใหม่ให้ใช้หลักสูตรฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 วิชาการเขียนสร้างสรรค์ กำหนดให้เรียนในระดับปริญญาตรี วางขอบเขตเนื้อหากว้าง ๆ ฝึกการเขียนโดยใช้จินตนาการหรือการแต่งเรื่องราวขึ้นเป็นนวนิยายร้อยกรอง ร้อยแก้ว แบบต่าง ๆ เช่น นิทาน เรื่องสั้น บทบรรยายฉากละคร บทสนทนาสั้น ๆ บทละครสั้น ๆ เนื้อหาเน้นรูปแบบการเขียนที่อาศัยความประณีตมากขึ้นกว่าในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง

¹⁴ บุพา สงศิริ, "การสอนการเขียน", คู่มือครูวิชาภาษาไทย เล่ม 3, เอกสารนิเทศการศึกษ ฉบับที่ 100 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512), หน้า 385.

ผลจากการสอนการเขียนสร้างสรรค์ในวิทยาลัยครู มีผู้นำผลงานมาเผยแพร่เสนอไว้ในเอกสารประกอบการสัมมนาที่วิทยาลัยครูเพชรบุรี คือ ชนุ บุญยรัตพันธุ์¹⁵ ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองนำการสอนภาษาไทยในแนวพัฒนาความคิดมาใช้กับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์วิทยาลัยครูเพชรบุรี

ควยมีแนวคิดว่าการสอนภาษาไทยในแนวพัฒนาความคิดนั้นมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนรู้จักคิด คิดเป็น คิดให้เหมาะสม และรู้จักแสดงหรือใช้ความคิดของตนให้เกิดประโยชน์แก่ตนหรือแก่สังคม ความคิดที่ควรพัฒนาคือ ความคิดทางด้านจินตนาการ ความคิดด้านวิจารณ์ญาณ และความคิดด้านสร้างสรรค์

- ควยเหตุนี้ ชนุ บุญยรัตพันธุ์ จึงคิดค้นวิธีการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดความสนใจ ทอใจ เต็มใจ และสนใจ ตามทฤษฎีจิตวิทยาเพื่อชีวิต โดยใช้แนวกรรมประยุกตวิद्याทางการสอน ทั้งวิธีการและวัสดุอุปกรณ์เป็นสื่อ ทำให้บทเรียนสนุกหลายวิธี ได้แก่
1. การสอนควยกรองพักรสน
 2. การสอนควยรอยแกน
 3. การสอนควยวิธีตั้งคำใหม่
 4. การสอนการใช้ภาษาควยสีและแสงประคินธุ์
 5. การสอนการใช้ภาษาควยเสียง
 6. การสอนโดยวิธีใช้รอยกรองสัมผัส
 7. การสอนการใช้ภาษาควยคนตรี
 8. การสอนการใช้ภาษาควยภาพ
 9. การสอนควยวิธีปะติดปะต่อ
 10. การสอนควยขอลคิดคำคม
 11. การสอนสร้างความคิดควยการจัดดอกไม้

¹⁵ ชนุ บุญยรัตพันธุ์ "การสอนภาษาไทยในแนวพัฒนาความคิด" เอกสารประกอบการสัมมนา การประชุมวิชาการนวกรรมประยุกตวิद्याทางการสอนภาษาไทย 7 - 10 พฤศจิกายน 2518 วิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

12. การสอนโดยวิธีเล่นถอยรอยคำ

13. การสอนควยบทเพลง

14. การสอนควยบทร้อยกรอง

15. การสอนควยแผนบทความ

ฯลฯ

การสอนต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้สอนใช้วิธีการควยการใช้สื่อต่าง ๆ กัน และนักศึกษาเสนอผลงานจากความคิดและความสามารถของเด็กได้ดังนี้

1. การสอนควยกรอทรพจน์ หมายถึงข้อความที่ใดประคัมตกแดง มีสัมผัสคล้องจองกันเพื่อแสดงแนวคิด ผู้สอนนำกรอทรพจน์เป็นสื่อไปเร้าให้ผู้เขียนฝึกแสดงแนวคิดโดยอิสระ ไม่ใช่ให้แปลความหมาย เช่น

สื่อ "หมาหางควนมันก็ชวนมวลดหมา
จงมาหางควนควรเป็นหมา
มิงหางสวยยึ่งนักศักคินา
ไซชาคินมาทรราชย์ไอชาคิน"

ผล

คนบางคนชอบประพศิตคนไม่อยู่ในกรอบของศีลธรรม ชักตอระเบียบประเพณี กฎหมายของบ้านเมือง สร้างแต่ความปั่นป่วนวุ่นวาย ทำให้สังคมขาดความสงบสุข เป็นที่อึดหนาระอาใจแก่บุคคลที่รักสงบ คนที่ประพศิตคนดังโคกลาวมาแล้วก็พยายามที่จะใช้เล่ห์กลเพทุบาย พูดยาหวานลอมต่าง ๆ นานา ให้ผู้อื่นเห็นปมคอยของตนเป็นสิ่งที่น่านิยม นานับถือ สมควรเป็นผู้นำที่ผู้อื่นควรจะประพศิตปฏิบัติตาม บางคนไม่ได้คิดพิจารณาให้รอบคอบก็หลงเชื่อเขารวมเป็นพวกพ้องของเขา ส่วนคนที่รู้เท่าทันไม่ยอมเป็นพวกพ้องก็จะถูกโจมตีด้วยคำพูด ประนามให้ร้ายป้ายสีอย่างยับเยิน เพื่อต้องการให้ตนเองอยู่รอดเป็นที่ยอมรับของสังคม เท่านั้น เขาไม่เคยคิดถึงส่วนรวม ถ้ามีคนเช่นนั้นอยู่ในบ้านเมืองมาก ๆ ประเทศชาติก็จะตั้งพินาศไปในที่สุด

2. การสอนควยร้อยแก้ว การสอนแบบนี้ ผู้สอนนำวรรณกรรมแนวใหม่ชื่อว่า "แกน" ที่ผู้สอนสร้างไว้ 100 แกน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. มีสัมผัสสระเป็นสัมผัสบังคับ เรียกว่า "แกนกรอ"

2. มีสัมผัสพยัญชนะ เป็นสัมผัสบังคับ เรียกว่า "แกนแก้ว"

3. มีเสียงเพื่อทำให้เกิดความหมายเป็นลักษณะบังคับ เรียกว่า "แกนเสียง"

แกนเหล่านี้ผู้สอนนำไปเป็นสื่อให้นักศึกษาแสดงความคิด วรรณกรรม 1 แกน คือ แกนของบทความที่ผู้อ่านจะต้องประคัมตบแต่งแกนนั้นด้วยความคิดของแต่ละบุคคลซึ่งมีความแตกต่างกัน ผู้สอนมีปรัชญาในการนำแกนนี้ไปเป็นสื่อว่า "ครูผู้ตรวจมีหน้าที่แก้ไขภาษาด้วยถ้อยคำ ส่วนวน มีโทษแยกจัดการในคานความคิด"

ตัวอย่าง ขดเขียนตั้งสร้างสรรค์ เมื่อนำ "แกน" ไปเป็นสื่อ
สื่อ แกนที่ 31

วิ ยาย

ควาย ตา

ผลที่ได้ "ส่วนวนที่ 1" เทศหญิง

ปัจจุบันแม่จะมีเครื่องผ่อนแรงในการทำนา แต่ก็มีเฉพาะกลุ่มคนที่มีเงินเท่านั้น ส่วนตามท้องดินที่ยากจนวัวและควายยังเป็นสิ่งที่จำเป็นอยู่มาก คนไทยส่วนใหญ่มักจะส่งให้ลูกเรียนเพื่อออกไปประกอบอาชีพ แต่ลูกหาไคนำเอาวิชาเหล่านั้นไปใช้ให้เหมาะสมกับอาชีพดั้งเดิมของตนไม่ กลับออกไปรับราชการ เมื่อคนส่วนใหญ่และเป็นคนรุ่นใหม่ เหล่านี้หันหลังให้กับอาชีพหลักของประเทศคือการทำนาเสียแล้ว ใครเล่าที่จะมาช่วยเกื้อกูลประเทศชาติ เห็นจะมีอยู่ก็เฉพาะแต่ยายกับตา ซึ่งเป็นบุคคลที่ใดตกทอดมาแต่บรรพบุรุษ

ยายและตาทำนาเพื่อที่จะไถขามาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง พร้อมกับวัวและควาย ถ้าหากมีพวกหนุ่มสาวออกไปประกอบอาชีพอย่างนี้บ้าง ข้าพเจ้าคิดว่าประเทศของเราคงมีชาวพอที่จะกินในประเทศและจะยังมีส่งออกไปขายยังต่างประเทศอีกด้วย แต่ใครเล่า หนุ่มสาวคนไหน แม่แต่ข้าพเจ้าเองก็คงไม่ทำเช่นนั้นแน่ เพราะฉะนั้น ... ยายและตา บูนาสงสาร ทานคงรับหน้าที่นี้ต่อไปอีกจนกว่าความชราจะมาพรากชีวิตทานไป แต่ข้าพเจ้ายังสงสัยว่าใครจะเป็นผู้ไถลูกวัวและลูกควายที่มันเกิดมาใหม่ในเมื่อหลานยาย หลานตา เขาเรียนอยู่ที่วิทยาลัยครูเพชรบุรี

"ส่วนวนที่ 2"

ผู้เขียน

เทศหญิง

ว้าว เป็นสัตว์ที่ร่าร่าโลดอากัปกิริยาแรงงาน ก่อประโยชน์อย่างมหาศาล ชาวเราจะใช้ วัวช่วยการไถคราด ส่วนคนที่พอจะมีเงินซื้อเครื่องจักรกล เขาก็จะซื้อเครื่องจักรกลมาใช้แทน วัว เพราะเขาจะสงสารวัว หรือก็ความการใช้วัวไถคราดนั้นทำให้เสียเวลามาก แต่สำหรับ ยายแล้วจะใช้วัว เพราะไม่มีเงินทองที่จะไปซื้อเครื่องทุ่นแรงเหล่านั้นมา วัวกับยาย

3. การสอนภาษาควยเสียง

เสียงที่ผู้สอนนำมาเป็นสื่อมี 2 ประการ คือ

1. เสียงธรรมชาติ ได้แก่เสียงที่เกิดจากสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เป็นเสียง มีลักษณะเฉพาะตัว เช่น ปืน เสียง ปัง แมวร้อง เหมียว .. เหมียว
2. เสียงสมมุติ ได้แก่เสียงที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยไขว้สลุ อุปกรณ์ที่นิยมคือ ออร์แกน หรือ เปียโน เช่นเสียงแหลม อาจสมมุติเป็นเสียงผู้หญิง เสียงนกตัวเล็ก เสียง สัญญาณความถี่สูง ฯลฯ

การสอนควยเสียงธรรมชาติ นั้นที่กควยแถบบันทึกเสียงประมาณ 6 นาที มี

- ก. เสียงไก่ขัน
- ข. เสียงน้ำเคือก
- ค. เสียงถอนกระบะจาน
- ง. เสียงรถยนต์
- จ. เสียงตักน้ำและรดน้ำ
- ฉ. เสียงตะลิวกระทบกะทะ
- ช. เสียงเปิดน้ำกระทบภาชนะ

เมื่อนำสื่อเหล่านี้ไปเป็นสื่อเราให้ผู้ฟังเขียนแสดงความรู้สึก ใดจดมาดังนี้

"ส่วนวนที่ 1"

เสียงสัญญาณของโรงงานไค้ดังกังวานขึ้นในตอนเช้า คนงานและหัวหน้างาน แขนกต่าง ๆ รีบเข้าประจำทำงานตามหน้าที่ของตน บางพวกทำงานอยู่กับเครื่องจักรเพื่อกดสิ่ง ไม้ให้เป็นรูปร่างตามต้องการ บางพวกกำลังตอกไม้ บางพวกใช้ทกไฟฟ้าไสไม้ บางพวกช่วย

กันขนย้ายสิ่งของที่ไคทำ เสร็จขึ้นรถยนต์บรรทุกเพื่อออกสู่ตลาด จนกระทั่งสัญญาไคคั้งขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้คนงานทั้งโรงงานไคหยุดพักเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน

"ส่วนที่ 2"

เสียงสัญญาจากฐานปฏิบัติการหนึ่งส่งตรงมายังกองบัญชาการแจ้งให้ทราบว่า ขณะนี้ฐานปฏิบัติการอยู่ในภาวะอันตราย ถูกโจมตีโดยไม่รู้ตัว ต้องการความช่วยเหลือด่วนแล้วสัญญานั้นค่อย ๆ เงียบหายไป ฝ่ายกองบัญชาการ เมื่อได้รับข่าวก็รีบส่งกำลังและวัสดุอุปกรณ์ไปทางอากาศเพื่อช่วยเหลือโดยทันที

ขณะนั้นฐานปฏิบัติการถูกโจมตีด้วยอาวุธร้ายทั้งยับเยิน แต่เจ้าหน้าที่พยายามต่อสู้เพื่อรอกำลังสนับสนุนจากกองบัญชาการ บางคนบาดเจ็บ บางคนเสียชีวิต

เมื่อกำลังช่วยเหลือไปถึง ฝ่ายตรงข้ามโจมตีอย่างหนักหน่วงทั้งสองฝ่ายปะทะกันจนถึงขั้นตลุมบอน เสียงปืนดังหุบคืบใหม่อยู่พอสมควร หลังจากนั้นเสียงปืนค่อย ๆ สงบลง ความล่าช้าแทรกควยเสียงโหรงอย่างมีชัยของฝ่ายเจ้าหน้าที่ ต่อจากนั้นทางรีบช่วยกันนำคนเจ็บขึ้นเครื่องบินไปรักษาพยาบาล

4. การสอนการใช้ภาษาควยภาพ

การสอนวิธีนี้มุ่งให้ผู้ใหญ่ในภาพเป็นส่วนประกอบในการเขียนเรื่องสั้น อาศัยเหตุการณ์ภายในภาพเป็นแกนของเรื่องแล้วให้วางโครงเรื่องโดยอาศัยจินตนาการให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ภายในภาพนั้น ๆ

ภาพที่นำมาให้เด็กดูเป็นภาพของชายสองคน ชายคนหนึ่งกำลังจะยิงปืน แต่ชายอีกคนหนึ่งตะปองกันตัว

พร้อมกับภาพนั้นมีคำสั่งให้เด็กปฏิบัติ

ขั้นแรก ให้เด็กเรียนใช้จินตนาการสร้างโครงเรื่องตอนเข้าสู่เหตุการณ์ในภาพ คือ บรรยายเรื่องราวพอสมควร เช่น การสมมุติชื่อของตัวละครและความเป็นมาของตัวละครนั้น ๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจพอสมควร แล้ววางโครงเรื่องให้เข้ากับเหตุการณ์ภายในภาพ

ขั้นที่สอง เป็นตอนเข้าสู่เหตุการณ์ในภาพ นักเรียนต้องสร้างโครงเรื่องให้สัมพันธ์

กับภาพจริง ๆ ตอนนี้นักเรียนต้องสร้างบทสนทนาโต้ตอบระหว่างตัวละครนั้น ๆ ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในภาพ แล้วบรรยายเหตุการณ์ต่อตามที่ปรากฏในภาพ ข้อสำคัญของสร้างบทสนทนาโต้ตอบระหว่างตัวละครนั้น ๆ ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในภาพ แล้วบรรยายเหตุการณ์ต่อตามที่ปรากฏในภาพ

ขั้นที่สาม เป็นการบรรยายต่อจากเหตุการณ์ในภาพ ตอนนี้นักเรียนต้องวางโครงเรื่องตัวเองว่าเหตุการณ์จะเป็นอย่างไร เป็นตอนที่จบของเรื่อง การจบเรื่องนี้ก็สำคัญว่าเราจะจบเรื่องแบบใดก็ เป็นการสรุปเหตุการณ์ในตอนจบ

ผล

๗ บริเวณบ้านหลังหนึ่งตั้งอยู่ในซอยเล็ก ๆ แคว้นบ้านหลังนั้นก็เป็บ้านที่จัดว่ามีฐานะดีกว่าละแวกนั้น ภายในบ้านหลังนี้มีผู้อาศัยอยู่ไม่กี่คน มีสามีภรรยาคนหนึ่ง ปรีชา และอุษา และมีคนโง่ซึ่งเป็นผู้หญิงอีกคนหนึ่ง นอกจากนี้ก็ยังมีชายหนุ่มร่างสามารถผู้มีนามว่า นีวัณ เขามาอยู่ในบ้านหลังนี้โดยการที่เจ้าของบ้านโคช่วยเหลือเขาไว้และเขาก็โคคอยช่วยเหลือผู้มีพระคุณอยู่เสมอ และเจ้าของบ้านทั้งสองก็รักใคร่เขา

จนกระทั่งเขาผู้นั้นได้เกิดความสนิทสนมกับคนผู้หญิงเจ้าของบ้านจนถึงกับลักลอบโคเสียกัน ต่อมาผู้เป็นสามีของอุษาโครู้เรื่องระแคะระคายบางอย่างแล้วก็ร้องอุทานที่ของหิ้งคู่เสียก่อน อุษาและชายผู้โง่คิดแะที่จะหนีออกจากบ้านนี้ เพื่อจะไปอยู่ด้วยกันสองคน แต่เวลาในปรีชาก็โคกลับจากทำงานก่อนเวลาและบังเอิญโคยินเสียงทั้งสองคนพูดกันพอดี ปรีชาก็ยืนทนฟังอยู่ไม่ไหวจึงโคกระชากประตูออกอย่างแรง ทั้งสองคนก็โคละออกจากกัน หนาที่คิดเผื่อค อุษาโคอุทานออกมาว่า "พี่ปรีชา" "โธแล้ว" ปรีชาก็รีบเรียก "ตกใจมากนักหรืออายุชราตัวผู้หญิงสารเลว" "เคียวสิครับพี่ปรีชา" เมื่อนีวัณหายตกตะลึง "พี่งมก่อน" "นี่แะไม่ยอมรับ" ปรีชาพูดพร้อมกับเหวี่ยงกำปั้นอันไม่มีรูจับเปาะ เขากับกระโคงคางของนีวัณเข้าอย่างจัง นีวัณโคโคระวังตัวถึงกับเซลด้าไปหลายก้าว นีวัณเห็นทีจะสู้โคโคจึงกระชากปืนออกมาจะยิง แต่เท้าของปรีชาไว้คว้ามือของนีวัณจึงเตะไปที่ข้อมือของนีวัณที่กำลังกระชากปืนออกมาพอดี ปืนถูกระเด็นหลุดจากมือ แต่ปรีชาไม่ยอมให้เสียเวลาไปทั้งค้อยและเตะนีวัณให้ล้มลุกคลุกคลาน

นิวัตน์พยายามที่จะจับปืนที่ตกลงไปที่พื้น ปรีชาเห็นท่าไม่ดีจึงใช้เท้ากระแทกลง
ไปบนมือที่จะหยิบปืนนั้น แล้วก็เตะเข้าที่กระโถงคาง นิวัตน์มองเห็นดาวระเบิดระยับและสติ
ล้มปรัญจะดับวูบไป

สื่อ และ ผล เเท่าที่ยกมาเป็นตัวอย่างของการสอนบางวิธีเท่านั้น การสอนให้
เด็กเขียนของชุมชน มุขยริศพันธ์ เป็นการสอนมุ่งให้เด็กแสดงความคิดออกมาเป็นเรื่องหลาย
ประเภทโดยมิได้เจาะจงว่าเป็นข้อความประเภทหนึ่งประเภทใดโดยเฉพาะ

จากการสอนแบบต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า ผู้สอนใช้วิธีการนำสื่อหลาย ๆ ชนิดมาให้
เด็กถ่ายทอดความคิดทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สิ่งเราเหล่านั้นได้แก่ คำ ข้อความ
ภาพ สี แสง เสียง ผลของการใช้สิ่งเร้านี้ทำให้เด็กเสนอผลงานเขียนได้ตามความสามารถ
ของแต่ละคน

เปลื้อง ณ นคร 16 เคยตั้งโรงเรียนการประพันธ์ขึ้นเมื่อราว พ.ศ. 2490 มีผู้
สนใจมากมายแต่มาเสียค่ายที่โรงเรียนตั้งใกล้สามปีก็หยุดกิจการ เพราะมีผู้เรียนมากแต่
สอนไม่มีเวลาตรวจให้คะแนน แต่การเรียนของผู้สนใจก็ยังต่อเนื่อง เพราะผู้สอนรวบรวม
"วิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์" ในหนังสือเล่มนี้ให้หลักเกณฑ์ทั้งการเขียนทั่วไปและการ
เขียนสร้างสรรค์เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เจือ สตะเวทิน รวบรวมหลักเกณฑ์และตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์เฉพาะ
เรื่องสั้นและนวนิยายไว้ในหนังสือ "ศิลปะการประพันธ์" เป็นการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ทางอ้อม

อาจารย์ทั้งสองท่านนับว่ามีอิทธิพลต่อนักเขียนในระดั่มหาวิทยาลัยมาก จนมีผู้วิจารณ์

16 เปลื้อง ณ นคร คำบรรยายวิชาการประพันธ์และหนังสือพิมพ์, (พระนคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2507), หน้าคานำ

ว่า "เรื่องสั้นของนักเขียนกลุ่มวรรณคดีป๊อปบางคนยังมีกลิ่นไอทางรูปแบบคติมาจากอิทธิพล
การเขียนเรื่องสั้นจากภายนอกซึ่งเป็นที่ยอมรับอยู่ระยะนั้น เช่น บางคนคิดสำนวนภาษามาของ
"รงค์ วงษ์สวรรค์" และ รัตนะ ยาวะประภาส ส่วนกลวิธีการดำเนินเรื่องก็ตกอยู่ใน
อิทธิพลตามแนวทางการประพันธ์ของนายคำรา ณ เมืองใต้ และ เจือ สตะเวทิน"¹⁷

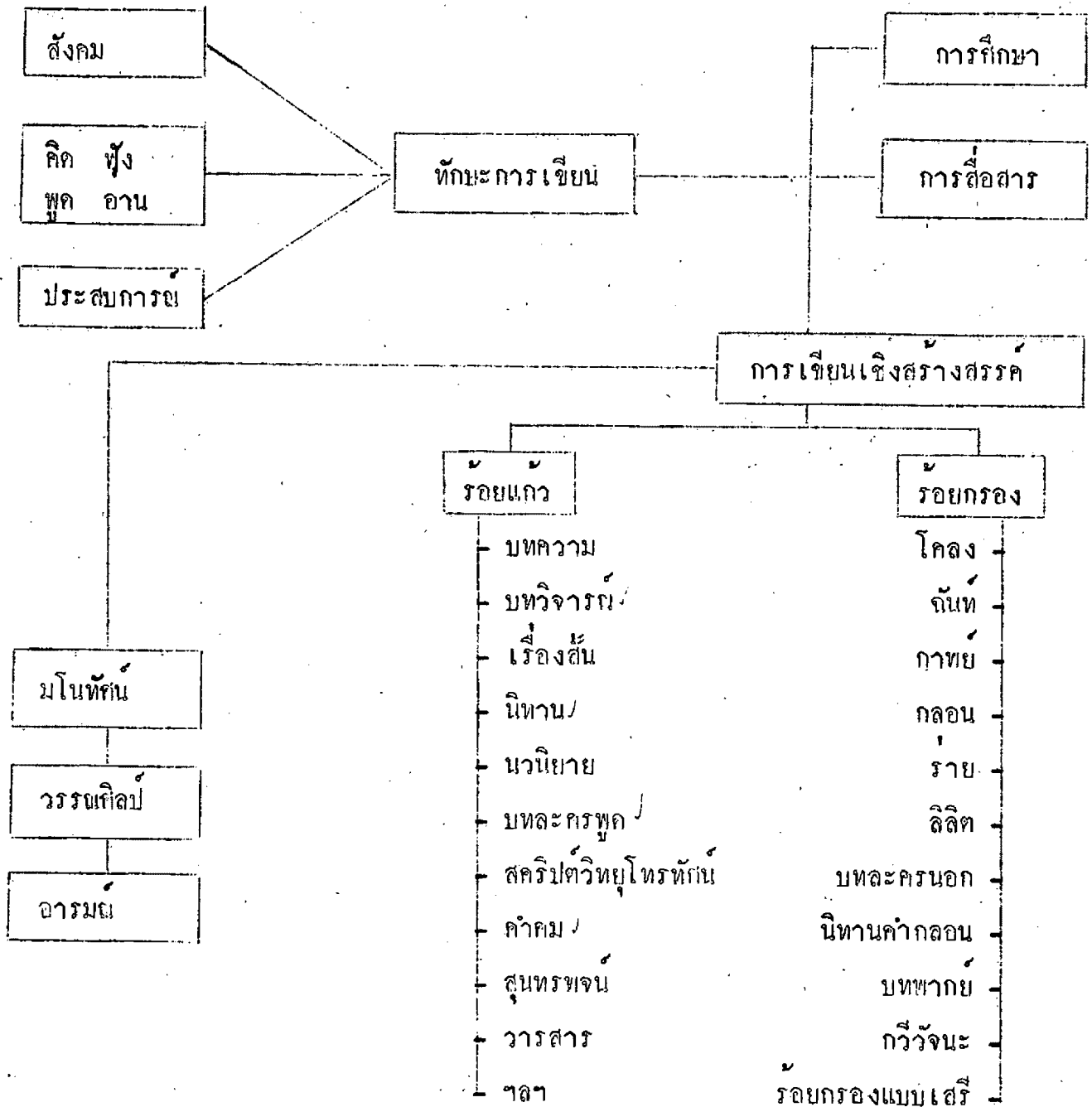
หลักการของอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นแนวทางให้ครูอาจารย์ที่สอนการเขียนในโรงเรียน
ใช้อ้างอิงมาเป็นระยะเวลาอันนานจนกระทั่งปัจจุบัน

การสอนการเขียนสร้างสรรค์มีขอบเขตกว้างขวางมาก ของไทยเราแบ่งประเภท
ของงานเขียนสร้างสรรค์ตามลักษณะของการเรียบเรียงถ้อยคำ ดังที่ศาสตราจารย์จรูญประณีต
นาทรทรรพ ไคลงเสนอแบบจำลองของแนวคิดในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ตามแผน
ภาพในหน้า 35

งานสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางมากถ้าพิจารณา
ตามแบบจำลองดังกล่าว ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยสนใจเฉพาะการเขียนสร้างสรรค์ประเภทเรื่องสั้น
และการสอนการเขียนเรื่องสั้น

¹⁷ สุชาติ สวัสดิ์ศรี, (ผู้จัดทำ) แลงเซ็ญ (กรุงเทพฯ : ดวงกมล,
2518), บทกลาวนำ หน้า 26.

แบบจำลอง "แนวคิดในการสถาปนาระบบเขียนเชิงสร้างสรรค์"

116410575

การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การแสดงออกทางภาษาที่จะถือว่าเป็นการสร้างสรรค์นั้น ต้องมีลักษณะดังนี้

1. แสดงถึงความคิดริเริ่มอันมีรากฐานมาจากความคิดเห็นของแต่ละบุคคลเอง
ความคิดนั้นอาจจะไม่ใช่ความคิดใหม่ แต่เสนอความคิดนั้นในแนวใหม่ไม่ซ้ำกับวิธีที่คนอื่นเสนอ
มาแล้ว

2. เป็นความปรารถนาอย่างแท้จริงของผู้เขียนที่ต้องการแสดงออก

3. เป็นงานที่แสดงถึงความคิดและจินตนาการที่แปลกใหม่ แสดงให้เห็นถึงบุคลิก
ลักษณะและความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนอย่างแจ่มชัด

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน ¹⁸ เสนอขอที่ควรพิจารณาในการตรวจงานเขียนแต่ละเรื่อง
พอสรุปได้ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง คำนึงถึงแนวคิด การจัดลำดับความคิด การขยายความคิดให้
ชัดเจน

2. การใช้ภาษา พิจารณาการใช้คำ การผูกประโยค การสร้างยอหน้าที่สมบูรณ์

3. รูปแบบ ใช้พิจารณาว่าทำได้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนแต่ละชนิด เช่น บทความ
เรื่องสั้น ย่อความ ฯลฯ

4. กลไกประกอบการเขียนอื่น ๆ คำนึงถึงเรื่องสะกดการันต์ ดायมีลและความ
เป็นระเบียบเรียบร้อย

ระอุม วิบูลย์ศรี ¹⁹ ศึกษาเกณฑ์ในการตรวจเรียงความจากการสัมภาษณ์ผู้ทรง
คุณวุฒิหลาย ๆ ท่าน พอสรุปเกณฑ์จากท่านเหล่านั้นว่า ในการตรวจงานเขียน สิ่งที่ควร

¹⁸ ประสิทธิ์ กาพย์กลอน , การเขียนภาคปฏิบัติ , (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา -
พานิช, 2518), หน้า 9 - 13.

¹⁹ ระอุม วิบูลย์ศรี "การสอนทักษะการใช้คำศัพท์ผู้ดัดจริตในการเขียนความเรียง
แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519), หน้า 174 - 176.

พิจารณา คือ เนื้อหา การใช้ภาษา รูปแบบ การเสนอเรื่อง และกลไกในการเขียน
 กุศมา มานะสุนทร²⁰ ศึกษาวิธีประเมินผลงานเขียนของผู้รู้หลายท่าน แล้วสรุป
 เป็นเกณฑ์ในการวัดผลการเขียนของนักเรียน โดยพิจารณาการคิดและจินตนาการ ความสามารถ
 ในการเรียบเรียง ลีลาในการเขียน และกลไกในการเขียนประกอบกัน

Joseph J. Foley²¹ กล่าวถึงสิ่งที่ควรระวังในการเขียน คือ

1. ความคิด (Ideas) ได้แก่ เนื้อหาตรงประเด็น มีเหตุผล และ
 นำเสียง (Tone)
2. การเรียบเรียงเนื้อหา (Organization) ได้แก่ เน้นสิ่งที่ควรเน้น
 มีเค้าโครงความคิดที่เป็นระเบียบ
3. ลีลาการเขียน (Style) แสดงความเป็นตนคิด มีท่วงทำนองเฉพาะตน
4. กลไกในการเขียน (Mechanics) ได้แก่ การสะกดการันต์ วรรคตอน
 และไวยากรณ์
5. การเลือกใช้คำ (Choice of Words) ได้แก่ ความชัดเจน เลือก
 คำได้ตรงตามความหมายว่าใช้คำมีความหมายตรง หรือ ความหมายโดยนัย และการเลือก
 ใช้คำตามระดับของภาษา

จากเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ผู้วิจัยได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาผลงานเขียนของผู้เรียน
 แต่ละคน

²⁰ กุศมา มานะสุนทร , "ความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของ
 นักศึกษาชั้นปีที่หนึ่งในระดับมหาวิทยาลัย", (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2519), หน้า 56 - 57.

ข. การวิจัยในต่างประเทศ

ในต่างประเทศ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผู้ทำไว้มากกว่าในประเทศไทย

Burn, Broman และ Lowe ²² ได้สรุปข้อพิจารณาจากการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง Creative Writing โดยข้อพิจารณาจากการศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์หลาย ๆ เล่มประกอบกันดังนี้

1. สามารถช่วยให้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้ รูปแบบของสิ่งเร้าก็นำมาจากประสบการณ์ของเด็กนั่นเอง และสามารถช่วยให้เด็กได้แสดงออกอย่างเสรี สื่อเร้าต่างกัน (รูปภาพ, บทรอยกรอง, เสียง, ภาพ และวัสดุอื่นที่สัมผัสได้ เป็นต้น) จะให้ผลตอบสนองในรูปแบบและเนื้อหาต่างกัน
2. โครงการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เตรียมการอย่างดี จำเป็นแก่เด็กทุกระดับและทุกสภาพ
3. ถ้าจัดเวลาที่เหมาะสม อาจจะคาดหวังได้ว่า เด็กเล็กในระดับประถมสามารถทำงานเขียนอิสระได้เป็นจำนวนมาก
4. จะต้องจัดประสบการณ์ที่แตกต่างกันให้เด็ก และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การแบ่งกลุ่มเด็กตามความสนใจเฉพาะ จะเป็นวิธีการที่ดีในโปรแกรมการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์
5. ข้อค้นพบของผู้คนควายบางคนที่พบว่า คุณภาพขั้นสูงในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จะมีได้เมื่อนักเรียนเขียนจากประสบการณ์ที่อ้อมมากกว่าประสบการณ์ตรง ข้อค้นพบนี้ยังสรุปไม่ได้ และยังมีข้อโต้แย้งกับผลการศึกษาของผู้วิจัยอื่น ๆ

²² Paul C. Burns, Betty L. Broman and Alberta L. Lowe Wantling, The Language Arts in Childhood Education, (Chicago : Rand McNally Company), pp. 189-192.

6. งานเขียนของเด็กหลายเปอร์เซ็นต์จะเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ของเด็กเนื่อง
จากนักเรียนส่วนใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสูง ถ้าเป็นงานเขียนที่ตนเองคิด

7. ครูควรเข้าใจว่าเด็กไม่รู้ว่าตนเองจะโรยอย่างไร หรือไม่สามารถที่จะ
เลือกเรื่องที่จะเขียนได้เสมอ ครูจึงควรกระตุ้นให้เด็กเขียน เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กสนใจสิ่ง
ใด

8. ครูมักจะกระตุ้นให้เด็กเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ของตน แทนที่ครูจะเลือกหัวข้อให้
ครูอาจสอนให้นักเรียนสังเกต เข้าใจ และคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่อย่าง
สร้างสรรค์

9. เด็กไม่ค่อยเขียนเกี่ยวกับปัญหาของตน ครูควรหาวิธีที่จะกระตุ้นให้เด็กเขียน
เกี่ยวกับปัญหาของตนเองด้วย ถ้าครูยอมรับว่าการวิจัยงานเขียนนั้นมีคุณค่า แต่อย่างไรก็ตามเมื่อ
ให้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์แล้ว จะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเขียนอย่างคล่องแคล่ว

10. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สัมพันธ์กับระดับเชาวน์ปัญญา และสัมฤทธิ์ผลทางการ
เรียน และสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมด้วย

แม้ว่านักการศึกษาบางคนอาจวางข้อของการทดสอบความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แสดง
ให้เห็นว่าบางคนที่มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มักจะได้คะแนนไม่สูง แต่ปรากฏว่าความคิด
ริเริ่ม ระดับเชาวน์ปัญญา และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันสูง ฉะนั้น ครูควร
ตระหนักว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่จะใช้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนทุกคน และสามารถ
ใช้เป็นเครื่องมือพิสูจน์ความสามารถเด็กที่มีพรสวรรค์บางคน

Frank B. May และ B. Robert Tabacknick ²³ ได้กล่าวถึงการ
วิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของบุคคลหลายคนไว้ดังนี้

²³ Frank B. May and Robert Tabacknick, "Three Stimuli
for Creative Writing", The Elementary School Journal, November,
p.39.

1. ชูเอียงจะเป็นแรงจูงใจที่มีผลให้เด็กได้แสดงความคิด เด็กชอบแสดงออกถาวรและเพื่อนเห็นว่าคุณคิดของตมมีค่า
2. วิคต และ มาร์ติน พบว่าภาพยนตร์กระตุ้นให้เด็กเขียนได้ดีมาก
3. เกตเซอ และ แจคสัน พบว่า ขอแตกต่างระหว่างเด็กกลุ่มที่มี I.Q. สูงกับกลุ่มที่มีความคิดเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นอยู่กับเรื่องที่เกิดจากสิ่งเร้าที่เป็นภาพ
4. คาร์ลสัน (Carlson) คนควาเปรียบเทียบว่าจะจำแนกสิ่งเร้าตามประสิทธิภาพในการกระตุ้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่ากลุ่มทดลองเขียนเรื่องที่เป็นคนคิด 4 ใน 8 สถานการณ์ที่ช่วยให้เกิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้แกพวก Cross Stimuli เช่น ตุ๊กตา หนังสือ รูปภาพ และบันทึก แต่การศึกษาของคาร์ลสันยังไม่จำแนกแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้าเหล่านี้อย่างแท้จริง
5. เบอร์รี่ (Berry) พบว่าคุณภาพการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของเด็กไม่ต่างกันระหว่างการเ้าภาพยนตร์เร้า หรือไม่มีภาพยนตร์ประกอบ
6. - 7. ทั้ง Wyatt และ Edmund พบว่า เด็กเขียนเรื่องที่มาจากประสบการณ์จินตนาการได้ดีกว่าเรื่องจากประสบการณ์จริง
8. Sofell พบว่า เรื่องที่เด็กเลือกเรื่องเองจะเป็นตัวเร้ามากกว่าเรื่องที่ครูเลือกให้
9. จากการคนควาของ Kinnon ผลปรากฏว่านักเขียนเชิงสร้างสรรค์ชอบสิ่งเร้าที่ซับซ้อนไม่จัดเป็นหมวดหมู่
10. Barron ศึกษาเกี่ยวกับ Air Force Captain ได้ผลปรากฏว่าบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ชอบสร้างสิ่งที่ยุงยาก
11. การศึกษาของ Stein, Mear, McKinnon และ Barron ระบุว่าตัวเร้าที่ไม่เป็นองค์เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมต่อการก่อให้เกิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์
12. Drews พบว่า วัยรุ่นที่มีความคิดเชิงสร้างสรรค์สูงชอบที่จะตีความหมายที่แสดงถึงความเป็นคนคิดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ

Frank B. May และ B. Robert Tabacknick²⁴ ได้ศึกษาผลของการใช้สิ่งเร้าต่างชนิดที่มีผลต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของเด็กประถม เพื่อดูว่ารูปภาพชนิดใดจะมีผลต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูง เด็กต่างระดับมีผลตอบสนองเหมือนกันหรือไม่ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของเด็กชายหญิงต่างกันเพียงใด โดยใช้เด็กเกรด 6 และเด็กเกรด 3 เป็นประชากรในการวิจัย สิ่งเร้าในการเขียนมี 3 ชนิด

ผลปรากฏว่า การแสดงออกของเด็กเกรด 3 ต่างกับเด็กเกรด 6 เด็กหญิงและเด็กชายเกรด 3 แสดงออกทางด้านการเขียนเหมือนกัน เด็กชายหญิงเกรด 6 มีรูปแบบของการตอบสนองต่างกัน แต่เด็กชายหญิงเกรด 3 ไม่แตกต่างกัน

รูปภาพชนิดใดจะมีผลต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นอยู่กับกลุ่มย่อย เด็กชายเกรด 6 ใค้คะแนนสูงเมื่อเขียนเกี่ยวกับภาพที่ไม่เป็นองค์ (non-objective drawing) ในขณะที่เด็กหญิงใค้คะแนนต่ำ เด็กหญิงเกรด 6 ใค้คะแนนดีเมื่อเขียนเกี่ยวกับภาพที่เขาเลือกเอง

จากการวิจัยนี้ผลปรากฏแน่ชัดว่า ความเข้าใจในความแตกต่างของสิ่งเร้า สิ่งจูงใจเป็นเรื่องสำคัญของการใช้สิ่งเร้าในห้องเรียน เมื่อใช้ภาพเร้าให้เด็กเขียนจะให้ดีกว่าภาพที่แตกต่างกันทั้งรูปและเรื่อง ภาพที่ไม่เป็นองค์ (non-objective drawing) จะเป็นภาพที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้จินตนาการได้กว้างกว่าภาพที่เป็นองค์ (organized drawing) เด็กชายชอบภาพที่เป็นนามธรรมควยเปิดโอกาสให้เขาใช้ความคิดและจินตนาการได้มากกว่า

24

Frank B. May and B. Robert Tabacknick, "Three Stimuli for Creative Writing", The Elementary School Journal, November, pp. 90-94.

ค. งานวิจัยในประเทศไทย

การวิจัยเรื่อง "การใช้เรื่องสั้นของมณัส จรรยาภัก สอนการเขียนสร้างสรรค์" โดยตรงไม่มีผู้ทำไว้ การวิจัยเกี่ยวกับการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีน้อยมาก มีงานวิจัยบางเล่มไม่ไดกล่าวดึงการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยตรง แต่เกี่ยวข้องกับการสอนการเขียน

ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี²⁵ ศึกษาผลวิธีการสอนทักษะการเขียนโดยใช้คำสัญลักษณ์ด้วยการทำแบบจำลองการสอนเรื่อง "การสอนทักษะการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนความเรียง" ขึ้น แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 90 คน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ

1. นักเรียนที่เลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์สามารถเขียนความเรียงโดยใช้คำสัญลักษณ์ได้เมื่อใดเรียนวิธีเขียนตามแบบจำลองการสอนแล้ว
2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนและหลังทดลองสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหมายความว่าโดยเฉลี่ยแล้ว นักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบเพิ่มขึ้นหลังจากเรียนตามแบบจำลองการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว

งานวิจัยของชะอุ่ม วิบูลย์ศรี นี้ว่าเป็นงานวิจัยที่เริ่มกรุยทางของการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เฉพาะเรื่อง "การใช้คำสัญลักษณ์" อันเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ภาษาเขียนสร้างสรรค์

✓ สมบูรณ์ จิตพงษ์²⁶ ศึกษาเรื่อง "สมรรถภาพทางสมองส่งผลต่อความสามารถใน

²⁵ ชะอุ่ม วิบูลย์ศรี, "การสอนทักษะการใช้คำสัญลักษณ์ในการเขียนความเรียงแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519) (พิมพ์คัด)

²⁶ สมบูรณ์ จิตพงษ์, "สมรรถภาพสมองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2511) (พิมพ์คัด)

การเขียนเรียงความ" ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ปีการศึกษา 2511 ของโรงเรียนในเขตจังหวัดพระนคร โดยสุ่มตัวอย่างมาอำเภอละหนึ่งโรงเรียน โดยวิธีจับฉลาก

ผู้วิจัยทดสอบสมรรถภาพทางสมองโดยใช้แบบทดสอบทั้งหมด มีแบบทดสอบความถนัดด้านภาษาไทย ด้านความจำ ด้านพิจารณาเหตุผล และด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำกับนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ต่อจากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความบรรยายภาพที่กำหนดให้

ผลการวิจัยปรากฏว่า

ก. แบบทดสอบเรียงความ

นักเรียนหญิงมีความสามารถในการเขียนเรียงความดีกว่านักเรียนชาย อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนจนถึงกับแตกต่างกัน

ข. แบบทดสอบความจำ

นักเรียนหญิงชายมีความสามารถด้านความจำพอ ๆ กัน

นักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพทำนา มีสมรรถภาพด้านความจำดีกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพค้าขายหรือรับราชการ

ค. แบบทดสอบภาษาไทย

นักเรียนหญิงมีความสามารถด้านภาษาคิดว่านักเรียนชาย

นักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองอาชีพทำนา มีความสามารถด้านภาษาคือดีกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองอาชีพค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ

ง. แบบทดสอบเหตุผล

นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสมรรถภาพสมองด้านการพิจารณาเหตุผลพอ ๆ กัน

นักเรียนที่มีบิดามารดาอาชีพทำนามีสมรรถภาพสมองด้านการเหตุผลดีกว่านักเรียนที่มีบิดามีอาชีพค้าขาย

จ. แบบทดสอบงวมคลองแคลวในการไร้ค้ำ

นักเรียนหญิงชายมีความสามารถด้านความคลองแคลวในการไร้ค้ำพอ ๆ กัน
อารีพบิการมารคาหรืออุปกรรองที่แตกต่างกันไม่ทำให้ความสามารถในด้านความ
คลองแคลวในการไร้ค้ำต่างกันควย